

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1320/2024
01.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Небојша Карановић, адвокат из ..., против туженог „Горење“ доо Београд, са седиштем у Београду, чији је пуномоћник Марија Митровић, адвокат из ..., ради поништаја решења и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2233/23 од 10.01.2024. године, у седници одржаној 01.10.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2233/23 од 10.01.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 63/2022 од 18.05.2023. године, ставом првим изреке је констатовано да се делимично усваја тужбени захтев, а ставом другим поништено је Решење туженог о привременом удаљењу са рада од 16.11.2021. године на основу кога је тужилац удаљен са рада 16.11.2022. године. Ставом трећим изреке, поништено је Решење туженог број ../2021 од 09.12.2021. године о отказу уговора о раду на основу кога је тужиоцу, који је био запослен код туженог на пословима „... стручни сарадник“ отказан Уговор о раду (пречишћен текст) од 20.03.2015. године, са свим припадајућим анексима због повреде радне обавезе и радни однос му је престао даном достављања решења о отказу уговора о раду. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоца реинтегрише и врати на рад. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу у виду изгубљене зараде за период од 16.11.2021. године до 13.12.2021. године исплати укупан износ од 41.970,58 динара, са законском затезном каматом на износ од 36.809,22 динара (износ од 18.404,61 динар за месец новембар 2021. године и износ од 18.404,61 динар за месец децембар 2022. године) почев од 08.04.2023. године до коначне исплате. Ставом шестим изреке, обавезан је тужени да за тужиоца код надлежних фондова (РФ ПИО РЗО и НСЗ) изврши уплату доприноса за обавезно социјално осигурање за период од 16.11.2021. године до 31.12.2021. године на утврђене месечне износе изгубљене зараде. Ставом седмим изреке, одбијен је тужбени захтев преко досуђеног износа од 41.970,58 динара до траженог од 54.561,78 динара и захтев за исплату затезне камате на износ преко износа од 36.809,22 динара, до траженог износа од 47.852,00 динара од 08.04.2023.

године до коначне исплате. Ставом осмим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 135.500,00 динара са каматом од дана извршности пресуде па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2233/23 од 10.01.2024. године жалба туженог је одбијена и пресуда Основног суда у Новом Саду П1 63/22 од 18.05.2023. године у усвајајућем делу потврђена. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, не наводећи ближе разлоге.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на радном месту сарадника у Одељењу ..., Сектор Након закљученог пречишћеног текста уговора о раду тужилац је закључио анекс којим је распоређен на послове ... стручног сарадника. Дана 16.11.2021. године, тужени је упутио тужиоцу Упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду у којем је наведено да се тужилац упозорава да су се у складу са одредбама члана 179. став 2. тачка 1, 2. и 5. Закона о раду, стекли услови да послодавац може запосленом да откаже Уговор о раду закључен дана 20.03.2015. године (пречишћен текст), са свим припадајућим анексима јер постоје оправдани разлози који се односе на повреду радне обавезе. Наведено је да је тужилац поступао супротно обавезама утврђеним Уговором о раду, Правилником о раду и другим општим актима код послодавца, да његово несавесно и немарно извршење обавеза огледа се у томе да је пропустио да организује, планира и надзире рад целокупне сервисне мреже на који начин је у више наврата на отпад испоручена роба која не одговара спецификацијама робе која је најављена за отпад, да је несавесним извршавањем радних обавеза одобравао испоруку апарата за отпад и поред чињенице да су сервисери који су вршили непосредни преглед апарата констатовали да постоји могућност поправке наведених апарата, да је несавесним извршавањем радних обавеза одобравао испоруку апарата за отпад и поред чињенице да је у односу на конкретни апарат постојао заменски део на стању те да такав апарат у складу са интерним правилима групе никако није могао бити квалификован као непоправљив и упућен за уништавање, да је тужилац одобравао замену апарата по основу рекламације претходне контроле радних налога сервисера и провера испуњености услова за замену у складу са интерним актима друштва, да је исти сачињавао спецификације са нетачним подацима на основу којих су прављене наруџбине за магацин и вршени отписи апарата за отпад и поред чињенице да апарати који су послати на отпад не одговарају апаратима из спецификације и извештајима у погледу апарата који су затечени за исте. На тај начин је тужилац својим немарним и несавесним односом према повереној роби као и немарним и несавесним извршавањем радних обавеза причинио материјалну штету послодавцу и учинио повреду радне обавезе дефинисану чланом 29. тачка 10. Правилника о раду на начин да је пропустио да обавести послодавца о неправилностима у вези са слањем апарата на отпад, о којим неправилностима је он непосредно обавештен од стране одговорног лица у привредном друштву „Кемко“ доо Ваљево. Наведено је да је тужилац учинио повреду

радних обавеза дефинисаних у Правилнику о раду у члану 29. 1. тачка 9. и 10. те 31. 3. по тачкама 7, 9, 10, 12. и 13, и повреду радне обавезе из члана 179. став 2. тачка 1, 2. и 5. Закона о раду и повреди из члана 31.3. Правилника о раду. Дана 16.11.2021. године тужени је донео решење којим је одређено да се тужилац привремено удаљење са рада пре истека рока из члана 180. Закона о раду, те да за време привременог удаљења са рада тужиоцу припада накнада зараде у висини $\frac{1}{3}$ основне зараде, да је тужилац обавезан да послодавцу преда службени лаптоп, мобилни телефон, службено возило, бизнис картицу и друга средства која су му поверена за рад, па му је забрањено да за време трајања удаљења са рада употребљава приступне лозинке послодавца у било које сврхе. Дана 23.11.2021. године, тужилац одговорио на упозорење. Тужени је дана 09.12.2021. године донео решење којим је констатовано да се тужиоцу отказује уговор о раду, наводећи које повреде радне обавезе је својом кривицом извршио, позивајући се на прописе, и у чему се те радње састоје, односно да је пропустио да послодавца обавести о битним околностима које утичу или би могле да утичу на обављање послова утврђеним уговором, у смислу опасности за настанак материјалне штете, прибављање материјалне користи за себе или друго лице од пословног партнера, причињавања материјалне штете послодавцу у износу већем од 10% од просечне зараде код послодавца исплаћене у месецу у коме је настао односно завршио се штетни догађај и немарни однос и неодговорно и нецелисходно коришћење средстава рада поверене робе, документације и слично. Тужиоцу је престао радни однос 13.12.2021. године када је одјављен са обавезног социјалног осигурања и исплаћена накнада зараде за време привременог удаљења са рада у висини од $\frac{1}{3}$ основне зараде од 80 сати у новембру и 80 сати у децембру 2021. године. Оценом налаза и мишљења судског вештака бруто зарада тужиоца у месецу који је претходио месецу престанка радног односа износила је 86.640,84 динара, а висина изгубљене зараде коју би тужилац остварио да је био у радном односу на пословима „... стручни сарадник“ у периоду од дана доношења решења о привременом удаљењу са рада од 16.11.2021. године до 30.12.2021. године, када је одјављен са обавезног социјалног осигурања и исплаћене накнаде зараде због привременог удаљења са рада, обрачунате спрам висине основне зараде коју је тужилац остварио на раду код туженог износи 36.809,22 динара (за новембар и децембар по 18.404,61 динар), што са законском затезном каматом обрачунатом од доспелости до 07.04.2023. године износи 5.161,36 динара укупно 41.970,58 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев са образложењем да је решење послодавца о отказу уговора о раду због учињене повреде радне обавезе незаконито, са разлога што из садржине Упозорења и Решења о отказу уговора о раду се не могу идентификовати повреде радних обавеза, већ се на уопштен начин наводи чињенични опис недозвољених радњи без довољно прецизног одређења на који начин, када и како су учињене, чиме је тужиоцу, као запосленом, ускраћена могућност да пружи адекватну одбрану од изнетих навода, а што поступак који претходи доношењу решења чини незаконитим. Другостепени суд је прихватио аргументацију првостепеног суда и оценио да је побијана пресуда донета уз правилну примену одредаба чланова 179. став 2. 180, 185. став 1. 191. и 169. став 1. и 2. Закона о раду.

По налажењу Врховног суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право.

Одредбом члана 179. став 2. Закона о раду прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе и то: ако несавесно или немарно извршава радне обавезе (тачка 1), ако злоупотреби положај или прекорачи овлашћење (тачка 2) и ако учини другу повреду радне обавезе утврђену општим актом односно уговором о раду (тачка 5).

Одредбом члана 180. Закона о раду прописано је да је послодавац дужан да пре отказа уговора о раду у случају из члана 179. став 2. и 3. овог закона, запосленог писаним путем упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду и да му остави рок од најмање осам дана од дана достављања упозорења да се изјасни на наводе из упозорења (став 1); упозорењем из става 1. овог члана послодавац је дужан да наведе основ за давање отказа, чињенице и доказе који указују на то да су се стекли услови за отказ и рок за давање одговора на упозорење (став 2); упозорење се доставља запосленом на начин прописан за достављање решења о отказу уговора о раду из члана 185. овог закона.

Одредбом члана 185. став 1. Закона, прописано је да се уговор о раду отказује решењем у писаном облику, и обавезно садржи образложење и поуку о правном леку.

Одредбом члана 191. истог закона, прописано је да ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, на захтев запосленог одлучиће да се запослени врати на рад, да му се исплати накнада штете и уплате припадајући доприноси за обавезно социјално осигурање за период у коме запослени није радио (став 1); накнада штете из става 1. овог члана, утврђује се у висини изгубљене зараде која у себи садржи припадајуће порезе и доприносе у складу са законом, у коју не улази накнада за исхрану у току рада, регрес за коришћење годишњег одмора, бонуси, награде и друга примања по основу доприноса пословном успеху послодавца (став 2); накнада штете из става 1. овог члана исплаћује се запосленом у висини изгубљене зараде која је умањена за износ пореза и доприноса који се обрачунавају на основу зараде у складу са законом (став 3).

Одредбом члана 169. став 1. тачка 2. Закона о раду прописано је да запосленом за време привременог удаљења са рада у смислу члана 165. и 166. овог закона, припада разлика између износа накнаде зараде примењене по основу члана 168. овог закона и пуног износа основне зараде, ако се не утврди одговорност запосленог за повреду радне обавезе или непоштовања радне дисциплине из члана 179. став 2. и 3. овог закона.

У конкретном случају, Упозорење тужиоцу за постојање разлога за отказ уговора о раду од 16.11.2021. године и Решење о отказу уговора о раду од 09.12.2021. године не садрже детаљне податке о томе када, где и на који начин је тужилац учинио повреду радних обавеза, односно из садржине наведених аката не могу се идентификовати повреде радних обавеза, већ се у истима на уопштен начин наводи чињенични опис недозвољених радњи, али без довољно прецизног одређења на који начин, када и како су исте учињене, чиме је тужиоцу, као запосленом, ускраћена могућност да пружи адекватну одбрану од изнетих навода, што поступак који претходи доношењу решења чини незаконитим. Тужени као послодавац у образложењу решења о отказу уговора о раду је био дужан да наведе прецизне чињенице из којих се са сигурношћу може извести закључак да је остварен предметни отказни разлог јер тужиоцу као запосленом мора да буде познато конкретно, прецизно одређено чињење односно нечињење које чини разлог престанка радног односа, при чему није довољно

паушално образложење као у конкретном случају да несавесно и немарно извршава своје обавезе без навођења тачног временског периода у коме се та повреда радне обавезе догодила и чињеничне тврдње из којих такве квалификације произлазе што је изостало, с обзиром на садржај оспореног решења, са циљем да би се тужиоцу јасно указало, када, где и на који начин, којим поступањем је причино повреде радне обавезе како би суд у току поступка исте тврдње могао да провери.

Како и предметно упозорење и решење о отказу уговора о раду не садрже ваљан чињенични опис радње повреде радне обавезе које представљају отказне разлоге односно конкретно чињење, нечињење или пропуштање тужиоца које му се стављају на терет, нити тачан временски оквир када су наводни пропусти учињени, послодавац је поступио супротно одредби члана 193. став 1. Закона о раду, због чега је правилна одлука нижестепених судова којом су поништена предметна решења.

Како је основан захтев за поништај решења о престанку радног односа, правилно је усвојен захтев тужиоца за враћање на рад с обзиром на акцесорни карактер тог захтева.

Тужиоцу припада разлика између износа накнаде зараде примљене по основу члана 168. Закона о раду и пуног износа основне зараде као и обавеза туженог да за рачун тужиоца уплати припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање.

Нису основани наводи у ревизији туженог да је решење о отказу уговора о раду у довољној мери образложено и у целости одређено и конкретизовано материјалним доказима који садрже предмет повреде, шифру конкретног апарата, датум извештаја и фотографије, те да је тужени у време уручења упозорења из решења о отказу уговора о раду тужиоцу препознао да постоје наведени пропусти, међутим да је поступак интерне контроле и даље трајао, па тужени није могао да предвиди обим и сложеност предметне ситуације, имајући у виду да је у интерној контроли откривена велика количина неправилности, не само у раду тужиоца него и у поступању других запослених код туженог, а тужиоцу су упозорењем и решењем о отказу стављене на терет неправилности вршене систематски у великој мери и туженом је причињена велика материјална штета.

Супротно наводима ревизије, свака повреда радне обавезе или непоштовање радне дисциплине мора бити идентификовано по начину, времену и месту извршења. Исто се односи на решење о давању отказа од стране послодавца. У противном не омогућује се одбрана запосленом и законитост отказа. Према утврђеним околностима случаја, Врховни суд прихвата као правилну оцену нижестепених судова да су решења чији се поништај тражи донета непоштовањем напред цитираних законских одредби. Притом позивање туженог да је у току целог поступка на сваком рочишту предлагао саслушање више сведока који су упознати са свим чињеницама које су претходиле решењу о отказу уговора о раду, указује на непотпуно утврђено чињенично стање, које сагласно одредби члана 407. ЗПП не може представљати разлог за изјављивање ревизије.

Са изнетих разлога, сагласно одредби члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић